

A veszélyelhárítási (katasztrófaelhárítási) tervek kidolgozása

A katasztrófavédelmi tervezés rendszerét, feladatait, formai és tartalmi követelményeit a polgári védelmi tervezés rendszeréről szóló 20/1998. (IV. 10.) BM rendelet határozza meg. A katasztrófavédelmi törvény megjelenése előtt került kiadásra, ezért pontosítása, korszerűsítése folyamatban van.

A veszélyeztető hatás nem más, mint fegyveres összeütközés, katasztrófa, valamint más veszély bekövetkezésekor kialakuló hatás, amely a lakosság életét, anyagi javait és az életben maradás feltételeit fenyegeti, és az ellene való védekezés polgári védelmi feladatok végrehajtásával jár együtt.

Az általános polgári védelmi terv a rendkívüli állapot idején és az Alkotmány 19/E. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetben, továbbá a szükségállapot idején bekövetkező fegyveres cselekmények esetén végrehajtandó polgári védelmi feladatokat tartalmazza.

A veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) terv: az Alkotmány 19. §-a (3) bekezdésének i) pontja szerinti elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség, továbbá a 35. §-a (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott veszélyhelyzet, katasztrófa esetén, illetve a Ptv. 2. §-ának (2) bekezdésében meghatározott veszélyhelyzet időszakában végrehajtandó polgári védelmi feladatokat tartalmazza.

A veszély-elhárítási (katasztrófavédelmi) részterv olyan terv, amely csak egy feladatcsoportozathoz tartozó, korlátozott számú polgári védelmi feladatot tartalmaz.

A tervezés általános követelményei és a tervekészítésre kötelezettek köre

Az általános polgári védelmi terv és a veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) terv a tervezés szintje szerint:

- ***alaptervre,***
- ***az összesített tervre,***
- ***és központi tervre***

osztható fel.

Az **alapterveket** a jellemző veszélyeztető hatás elhárítására és felszámolására teljes részletességgel, a személyi és technikai erőforrások hozzárendelésével kell elkészíteni.

Az **összesített és a központi tervek** elkészítésének alapjául szolgáló adatokat az adott tervezési szinten jelentkező koordinációs feladatok ellátásához szükséges mértékben kell összesíteni és adattárban rögzíteni. Az adott tervezési szint által irányítandó feladatokat teljes részletességgel kell kidolgozni.

A veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) tervben:

- a feladatokat az adott településen, illetve polgári szervnél jellemző vagy feltételezhető veszélyeztető hatás típusaira kell kidolgozni;
- a polgári védelmi feladatok közül csak azokat kell tervezni, amelyek a veszélyeztető hatások elleni védekezés során szükségesek;
- a tervkészítésre kötelezettek a vezetésre, irányításra vonatkozó részeket kötelesek folyamatosan naprakészen tartani, egyéb részeinél azok adatait, az adattárakat kötelesek negyedévenként felülvizsgálni és pontosítani;
- a tervek elkészítése során biztosítani kell, hogy az összesített veszélyelhárítási tervek összhangban álljanak a megyei, fővárosi védelmi bizottságok katasztrófavédelmi intézkedési terveivel.

Veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) alaptervet kell készíteni a jelenleg hatályos szabályzók szerint:

- I., II., III. csoportba sorolt településeken, valamint a fővárosi kerületekben;
- a hatósági határozattal kijelölt polgári szervezetek az alkalmazottaik védelmére, a tevékenységükre jellemző veszélyeztető hatások elhárítására;
- a tervkészítésre nem kötelezett településen az alapterv elkészítéséről a polgármester dönt (a tervkészítésre kötelezett településeken a veszélyelhárítási alapterv szükség szerinti kiegészítéséről is);

Veszély-elhárítási (katasztrófavédelmi) összesített tervet készít (a veszélyelhárítási alaptervek felhasználásával):

- A katasztrófavédelem megyei-, fővárosi- és kirendeltségi hivatásos szerve, az illetékességi területén jelentkező veszélyelhárítási feladatok összehangolására.

Központi veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) tervet készít (a veszélyelhárítási megyei összesített tervek felhasználásával):

- A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság a katasztrófavédelem területi szerveinek beavatkozási, elhárítási lehetőségeit meghaladó veszélyhelyzetek kezelésére, összehangolására.

Veszély-elhárítási (katasztrófavédelmi) résztervet kell készíteni:

- A megyei közgyűlés elnöke által kijelölt, nem sorolt településeken meghatározott polgári védelmi feladatok ellátására (különösen a sorolt települések lakosságának kitelepítéséből adódó elhelyezés, befogadás, védelem biztosítására).

Veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) feladattervet kell készíteni:

- A közreműködőként érintett határőrségi- és rendvédelmi szerveknek, a veszélyeztető hatások következményeinek felszámolásában való részvételükre.

A terv tartalmazza a következő feladatokat:

- irányítás, vezetés, együttműködés,
- figyelmeztetés, riasztás, tájékoztatás,
- kitelepítés, kimenekítés, elhelyezés,
- elzárkóztatás (óvóhelyi védelem)
- egyéni védőeszközök, menekülő felszerelések biztosítása a mentőerők, illetve a lakosság részére,
- létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme,
- kulturális javak, fontos vagyontárgyak védelme,
- polgári védelmi szervezetek készenlétbe helyezése, alkalmazása
- felderítés, mentés,
- elsősegélynyújtás, sérültszállítás,
- mentesítés (sugár, illetve vegyi),
- fertőtlenítés,

- ideiglenes helyreállítás,
- áldozatokkal kapcsolatos tevékenység,
- híradás biztosítása,
- tűzoltási közreműködési feladatok,
- a mentéshez szükséges anyagi készletek, továbbá az élelmiszer, ivóvízellátás biztosítása, étkeztetés a mentőerők, illetve lakosság vonatkozásában,
- szállítás,
- migráció esetén a menekültek ideiglenes elhelyezésében, ellátásában való közreműködés.

A veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) terv elkészítése során különösen a következő veszélyeztető hatásokat kell figyelembe venni:

- árvíz,
- belvíz,
- vízszennyezés élő vizekben, ivóvízkészletekben,
- rendkívüli időjárási körülmények, úgymint a nagymennyiségű csapadék (eső, hó), szélvihar, aszály,
- földrengés, földcsuszamlás,
- levegőszennyezés,
- veszélyes anyagok előállítása, felhasználása, tárolása,
- veszélyes anyagok szállítása (közúti, vasúti, vízi, légi, vezetékes),
- veszélyes hulladékok hatásai,
- robbanás üzemi környezetben, lakókörnyezetben,
- tüzeset, ha az a lakosságot vagy az anyagi javakat tömeges mértékben veszélyezteti,
- energetikai közüzemi rendszerek zavarai, leállása,
- jellemzően visszatérő tömegmozgások, torlódások,
- járvány, járványveszély, állat-egészségügyi járványveszély,
- nukleáris baleset,
- bajba jutott légi járművek megsegítése.

A tervek jóváhagyása:

- A **központi** veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) tervet a **belügyminiszter** hagyja jóvá.
- A **megyei, fővárosi** veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) **összesített tervet** – a BM OKF egyetértése után – a **megyei közgyűlés elnöke**, Budapesten a **főpolgármester** hagyja jóvá.

- A **kirendeltségi** veszély-elhárítási (katasztrófavédelmi) **összesített tervet** – a megyei igazgatóság egyetértése után – a kirendeltség szerinti illetékes **helyi védelmi bizottságának elnöke** hagyja jóvá.
- A **település**, illetve a **polgári szerv** veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) **alaptervét** a *polgármester*, illetve a **polgári szerv vezetője** hagyja jóvá a polgári védelmi kirendeltség egyetértésével.
- A **fővárosi kerület** veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) **tervét** – Budapest Főváros Polgári Védelmi Igazgatóság egyetértése után – a **kerületi polgármester** hagyja jóvá.
- A **budapesti telephellyel rendelkező polgári szervek** veszélyelhárítási (katasztrófavédelmi) **alapterveit** – a kerületi polgári védelmi kirendeltség egyetértése után – a **polgári szerv vezetője** hagyja jóvá.

A veszély-elhárítási (katasztrófavédelmi) tervezés szintjei és rendszere

A terv típusa	Tervkészítésre kötelezett	Tervkészítő	Egyetértő	Jóváhagyó
Alapterv	<i>I.-II.-III. csoportba sorolt települések</i>	<i>Települési polgári védelmi parancsnokság</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség-vezető</i>	<i>Polgármester</i>
	<i>Fővárosi kerületek</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Fővárosi Polgári Védelmi Igazgató</i>	<i>Polgármester</i>
	<i>Hatósági határozattal kijelölt polgári szerv</i>	<i>Polgári szerv</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség-vezető</i>	<i>Polgári szerv vezetője</i>
Részterv	<i>Megyei Közgyűlés Elnöke által kijelölt nem sorolt település (befogadás, elhelyezés)</i>	<i>Települési polgári védelmi parancsnokság</i>	<i>Megyei, Fővárosi Igazgató</i>	<i>Megyei Közgyűlés Elnöke</i>
Összesített terv	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Megyei katasztrófavédelmi igazgató Fővárosi Polgári védelmi igazgató</i>	<i>Helyi Védelmi Bizottság Elnöke</i>

	<i>Megyei Katasztrófavédel mi igazgatóság Fővárosi Polgári védelmi igazgatóság</i>	<i>Megyei (Fővárosi) Igazgatóság</i>	<i>BM Országos Katasztrófavédel mi Főigazgatóság Főigazgató</i>	<i>Megyei Közgyűlés Elnöke, Főpolgármester</i>
--	--	--	---	--

Központi terv	<i>BM Országos Katasztrófavédel mi Főigazgatóság</i>	<i>BM OKF</i>	<i>BM OKF Főigazgató</i>	<i>Belügyminiszter</i>
Feladatterv	<i>BM HÓR Országos Parancsnokság</i>	<i>BM HÓR Országos Parancsnokság</i>	<i>BM OKF Főigazgató</i>	<i>Belügyminiszter</i>
	<i>Rendvédelmi szervek</i>	<i>Rendvédelmi szervek</i>	<i>BM OKF Főigazgató</i>	<i>Belügyminiszter</i>

A polgári védelmi tervezés szintjei és rendszere

A terv típusa	Tervkészítésr e kötelezett	Tervkészítő	Egyetértő	Jóváhagyó
Alapterv	<i>Veszélyeztetettsé gi szempontból sorolt települések</i>	<i>Települési polgári védelmi parancsnokság</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség- vezető</i>	<i>Települési polgármester</i>
	<i>Fővárosi kerületek</i>	<i>Kerületi polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Fővárosi Polgári Védelmi Igazgató</i>	<i>Kerületi polgármester</i>
	<i>Hatósági határozattal kijelölt polgári szerv</i>	<i>Polgári szerv</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>A polgári szerv vezetője</i>
Összesített terv	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Polgári védelmi kirendeltség</i>	<i>Megyei katasztrófavédel mi igazgató Fővárosi Polgári védelmi igazgató</i>	<i>Helyi Védelmi Bizottság Elnöke</i>
	<i>Megyei Katasztrófavédel mi igazgatóság Fővárosi Polgári védelmi igazgatóság</i>	<i>Megyei (Fővárosi) Igazgatóság</i>	<i>BM Országos Katasztrófavédel mi Főigazgatóság Főigazgató</i>	<i>Megyei Közgyűlés Elnöke Főpolgármester</i>
Központi terv	<i>BM Országos Katasztrófavédel mi Főigazgatóság</i>	<i>BM OKF Minősített időszaki tervezési főosztály</i>	<i>BM Államtitkár</i>	<i>Belügyminiszter</i>
Feladatterv	<i>Rendvédelmi szervek</i>	<i>Határőrség, Rendőrség, IM Büntetés-</i>	<i>BM OKF Főigazgató</i>	<i>Belügyminiszter</i>

		<i>végrehajtás, PM Vám- és Pénzügyőrség</i>		
--	--	--	--	--

Megjegyzés: A megyei (fővárosi) közgyűlés elnöke által kijelölt, nem sorolt településeken résztervet kell készíteni, különösen a sorolt települések lakosságának kitelepítéséből adódó befogadási, elhelyezési és védelmi feladatok biztosítására, illetve a szélsőséges időjárás következményei felszámolására. A terveket a megyei (fővárosi) igazgatóságok egyetértése mellett, a megyei közgyűlés elnöke (főpolgármester) hagyja jóvá.